

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

Độc lập – Tự do – Hạnh phúc

MÔ TẢ SÁNG KIẾN

Mã số:

1. Tên sáng kiến:

Vận dụng linh hoạt các hình thức tổ chức trò chơi học tập giúp học sinh nhận diện và ghi nhớ âm vần tốt

2. Lĩnh vực áp dụng sáng kiến:

Công tác chuyên môn

3. Mô tả bản chất của sáng kiến :

3.1. Tình trạng giải pháp đã biết:

Môn Tiếng Việt là môn học khởi đầu giúp học sinh chiếm lĩnh chữ viết, một công cụ mới để giao tiếp và học tập, công cụ giúp học sinh nhận thức đầy đủ hơn về thế giới xung quanh của các em. Phân môn học vần đóng vai trò then chốt và cũng là nền tảng cho các môn học khác, nó cung cấp cho học sinh kiến thức về ngữ âm, rèn cho các em các kĩ năng nghe, nói đọc, viết. Và để học tốt môn học vần trước hết các em phải đọc đúng, viết đúng hay chính là nhận diện và ghi nhớ âm, vần một cách chính xác.

Qua thực tế nhiều năm giảng dạy, đối với các em học sinh khả năng về ghi nhớ âm, vần của các em còn hạn chế, khi học rồi lại chóng quên những âm, vần đó. Hay một số ít học sinh chưa được cha mẹ quan tâm đúng mức về việc học của con mình cũng ảnh hưởng phần nhiều sự nhận diện âm, vần của các em. Từ những trăn trở nêu trên, qua nhiều năm giảng dạy lớp Một, chúng tôi đã đúc kết cho mình những giải pháp giúp học sinh nhận diện âm, vần nhanh chóng và ghi nhớ các kiến thức một cách sâu sắc hơn. Vì thế chúng tôi xin chia sẻ giải pháp “Vận dụng linh hoạt các hình thức tổ chức trò chơi học tập giúp học sinh nhận diện và ghi nhớ âm vần tốt”.

3.2. Nội dung giải pháp đề nghị công nhận là sáng kiến:

****Mục đích của giải pháp:***

- Thông qua việc vận dụng một cách linh hoạt các trò chơi trong giờ học về nhận diện âm, vần giúp học sinh củng cố nhanh, hệ thống hóa được kiến thức, khắc sâu kiến thức và nắm chắc được âm, vần vừa học. Qua các trò chơi tạo không khí thi đua sôi nổi cho học sinh trong mỗi tiết học, làm cho tiết học trở nên sinh động, nhẹ nhàng phù hợp với tâm sinh lí lứa tuổi lớp 1 như khẩu hiệu “ Học mà chơi, chơi mà học”.

- Nhằm giúp giáo viên đổi mới phương pháp dạy học, thu hút được sự tập trung chú ý của học sinh trong giờ dạy. Từ đó học sinh nhận diện và ghi nhớ âm, vần nhanh hơn, nhiều hơn, các em có khả năng tự nhẩm, đánh vần và đọc trôi chảy hơn, nâng cao chất lượng môn Tiếng Việt.

*** Nội dung giải pháp:**

Giải pháp đã thực hiện trước kia:

- Khi dạy âm, vần mới giáo viên chỉ yêu cầu học sinh tìm cài âm, vần vừa học. Tiết nào cũng thực hiện như vậy sẽ gây nhàm chán, chưa thu hút được sự tập trung của học sinh.

- Thời gian nghỉ giữa tiết chỉ đơn thuần là một bài hát hoặc là bài vận động nhỏ, chưa phát huy và khắc sâu được nội dung kiến thức bài học của học sinh.

- Đối với tiết ôn tập chỉ với hình thức hỏi đáp học sinh chưa hứng thú trong giờ học dẫn đến việc ghi nhớ âm vần còn hạn chế.

Tính mới của giải pháp

Phương pháp mới cải tiến được cách thực hiện trước đây, tạo điều kiện thuận lợi giúp học sinh rèn luyện sự linh hoạt, nhạy bén, có thói quen phản ứng nhanh. Thông qua trò chơi tạo được không khí thi đua trong mỗi tiết học, làm cho tiết học của các em nhẹ nhàng, sinh động hơn. Góp phần tích cực cho việc phát huy năng lực chủ động, sáng tạo của giáo viên trong giảng dạy môn phân môn Học vần. Từ đó nâng cao chất lượng môn Tiếng Việt, giúp học sinh nhận diện, ghi nhớ âm vần dẫn đến đọc thông viết thạo vào cuối năm học.

Những điểm khác biệt của giải pháp mới so với giải pháp cũ

Tiến hành các trò chơi thật tự nhiên, đảm bảo tính tích cực, sáng tạo qua cách chơi, từ đó giúp học sinh tăng khả năng nhận diện âm, vần một cách toàn diện. Trong quá trình giảng dạy giáo viên cũng đã vận dụng có hiệu quả các phương pháp dạy học, dạy theo năng lực của học sinh trong lớp, đưa trò chơi nhận diện âm vần vào tiết học thay cho cài âm vần như trước kia. Dạy học sinh nhận diện âm vần thông qua việc thay lời giai điệu bài hát, khi nghe bài hát nhận ra tiếng có âm, vần vừa học; thay đổi hình thức nghỉ giữa tiết chơi mà học, đưa trò chơi vào tiết ôn tập thực hành. Qua vận dụng các giải pháp mới giáo viên đã giúp các em dễ nhận diện, ghi nhớ bài và học tốt từng giai đoạn của phân môn học vần.

Các giải pháp thực hiện:

Giải pháp 1: Trò chơi nhận diện âm vần:

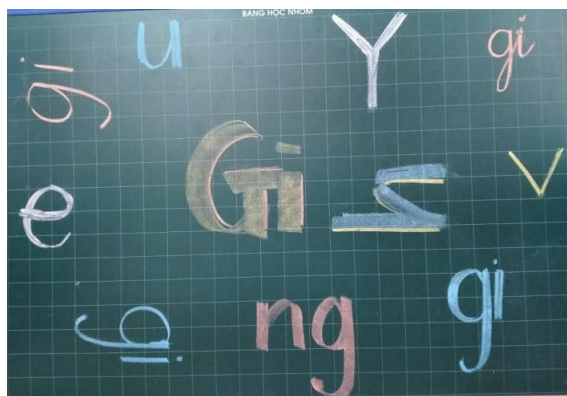
****Tổ chức trò chơi khi dạy âm vần mới:***

+ *Giai đoạn học âm chữ cái:* Đây là giai đoạn vô cùng quan trọng vì có nắm chắc chữ cái thì mới ghép được vần rồi tiếng và cuối cùng là một câu, một đoạn văn hoàn chỉnh. Khi dạy Giáo viên phải chú ý cho các em phân tích, nhận diện từng

nét cơ bản của từng chữ cái vì một số em chưa nhớ mặt chữ nên không đọc được. Cho học sinh phân biệt giữa chữ in với chữ viết thường, chữ in hoa.

- Giáo viên tổ chức những trò chơi đoán âm, vần hoặc thi chọn âm nhanh, với hình thức vừa học vừa chơi học sinh sẽ tiếp thu dễ dàng và nhớ bài nhanh hơn.

- Ví dụ 1: Khi dạy bài âm “gi” tôi thay hình thức cài âm bằng hình thức cho học sinh nhận diện âm trên bảng nhóm: GV treo bảng nhóm có viết sẵn âm “gi” với hình dáng và kích thước khác nhau, gọi đại diện học sinh lên khoanh âm gi, gọi học sinh dưới lớp nhận xét, tuyên dương. Cách này học sinh rất hào hứng khi học, học sinh nhớ bài lâu hơn.

- Ví dụ 2: Khi dạy bài âm g- gh để giúp học sinh dễ ghi nhớ âm “gh” giáo viên che âm “gh” bởi hình cái ghế, khi học sinh chọn hình cái ghế lật ra sẽ thấy âm gh. Cách này giúp các em dễ dàng ghi nhớ âm “gh” hơn.

- Ví dụ 3: Qua bài âm s- r tổ chức cho học sinh chơi: Gọi tên đồ vật, con vật. Giáo viên đặt trên bàn nhiều đồ vật, đồ chơi và tên gọi các đồ chơi có âm r,s như “khăn rằn, con rùa, cá rô, cái rô, củ sắn, chữ số, vé số, ...” yêu cầu học sinh gọi tên các đồ vật trên bàn. Qua trò chơi này vừa giúp học sinh ghi nhớ âm r,s vừa mở rộng vốn từ có âm r,s.

Tổ chức trò chơi trong tiết ôn tập:

Chúng tôi thường xuyên tổ chức trò chơi trong tiết rèn luyện Tiếng Việt nhằm tạo cho không khí lớp học sôi động, học sinh hào hứng, chủ động tích cực tham gia vào bài học.

* Trò chơi: Trí nhớ giỏi

. Mục tiêu: Giúp học sinh phát triển năng lực quan sát, tăng cường sự ghi nhớ có chủ định cho học sinh.

. Chuẩn bị: Bảng phụ có ghi sẵn âm vần các em đã học.

. Luật chơi: Học sinh ghi nhớ và viết lại đúng các âm vần tôi ghi ở bảng phụ

. Tổ chức chơi: Hoạt động cả lớp.

Giáo viên hô “Trời sáng” học sinh làm động tác vỗ nhẹ hai cánh tay vào hai bên như gà đập cánh và kết hợp nhìn và nhắm âm vần giáo viên ghi trên bảng phụ.

Giáo viên hô “Trời tối” các em làm động tác chắp hai tay để lên má và nhắm mắt lại vừa làm động tác vừa hô “Gà đi ngủ”.

Giáo viên hô “Trời sáng” học sinh mở mắt và ghi lại âm vần đã nhắm vào bảng con và đưa lên.

Giáo viên quay bảng phụ lại để học sinh tự kiểm tra. Học sinh nào ghi đúng âm vần thì được giáo viên tuyên dương.

Giáo viên tổ chức nâng cao dần yêu cầu bằng cách giáo viên tăng dần âm vần ở bảng phụ lên.

* Trò chơi: Khoanh âm vần, từ

. Mục tiêu: rèn sự chú ý ghi nhớ. Giúp học sinh nhận diện và ghi nhớ âm vần đã học.

. Chuẩn bị: 4 bảng phụ có viết âm vần mà các em hay quên

. Luật chơi: Dùng phấn khoanh đúng vần hay từ mà giáo viên yêu cầu.

. Tổ chức chơi: Hoạt động cá nhân theo nhóm.

Giáo viên chia lớp thành 4 nhóm, mỗi lượt 4 học sinh (mỗi nhóm chọn 1 học sinh), cho học sinh chuẩn bị tư thế giáo viên phát lệnh vần nào thì lập tức 4 em dùng phấn khoanh vào bảng của mình. Sau mỗi lần phát lệnh giáo viên cho học sinh nhận xét và tặng 1 bông hoa cho học sinh ghi đúng và nhanh.

on	an	on	uôn	ươm
em	im	ong	ươm	âm
in	om	am	ăn	ang
ôm	iêm	yêm	em	ăng
ôn	un	ân	ông	ung

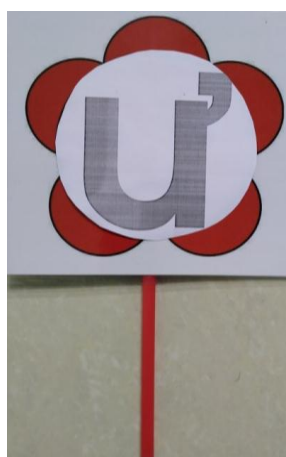
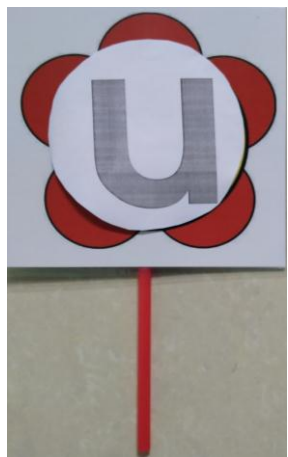
Giáo viên và lớp đếm số hoa nhóm nào có số hoa nhiều nhất thì nhóm đó thắng cuộc.

Giải pháp 2: Dạy học sinh nhận diện âm, vần thông qua việc thay lời giai điệu bài hát hoặc nghe bài hát tìm tiếng có âm, vần vừa học:

- Mượn nhạc bài hát hát theo âm đã học tạo hứng thú cho tiết học, học sinh dễ nhớ âm. Tùy theo âm vần mà giáo viên sử dụng bài hát cho phù hợp, chúng tôi thường mượn nhạc bài “ con bướm vàng, lý cây xanh xướng âm vần đang học cho học sinh nhớ lâu.

VD: Khi dạy bài u – ư, thời gian nghỉ giữa tiết (chúng tôi chia lớp thành 2 đội hát theo điệu khiêu của cô: khi cô đưa thẻ có âm đang học về đội nào thì đội đó

sẽ xướng âm) hát theo âm u và ư thay lời bài hát Lý cây xanh: ú u u u ù ú u u, ư ư ư ừ ư ứ ư ư,....

- Đối với các bài có vần gần giống nhau : Giáo viên không sử dụng hình thức xướng âm theo nhạc bài hát mà cho học sinh nghe, vận động theo bài hát, sau đó hỏi học sinh trong bài hát có tiếng nào chứa vần ừ học

Ví dụ: khi dạy bài ong- ông: Nghỉ giữa tiết các em sẽ được nghe và vận động theo bài hát “ Đàn gà con” , kết thúc bài hát các em tìm được tiếng “ trông” có vần “ ông”, tiếng “ trong” có vần “ ong”.

3.3. Khả năng áp dụng của giải pháp:

Các giải pháp này chúng tôi đã áp dụng có hiệu quả năm học 2019-2020 và đang tiếp tục áp dụng cho năm học 2020-2021. Chúng tôi đã phổ biến trong tổ khối 1, các lớp đã và đang vận dụng có hiệu quả với thực tế từng lớp.

3.4. Hiệu quả của việc áp dụng các giải pháp:

Việc vận dụng các giải pháp nêu trên đã giúp học sinh đọc, viết tốt, chất lượng môn Tiếng Việt của cả khối được nâng lên, tình trạng học sinh bị quên âm, vần và đọc không trôi chảy giảm đi rất nhiều.

Cụ thể kết quả môn Tiếng Việt học năm học 2019-2020 của cả Khối 1 là:

Học kì Điểm	CUỐI HKI	CUỐI HKII
9-10	218 hs (72,7%)	243 hs (81%)
7-8	63 hs (21%)	43 hs (14,4 %)
5-6	14 hs (4,7 %)	10(3,3 %)
Dưới 5	5 (1,6 %)	4 (1,3%)

3.5. Tài liệu kèm theo: Không

Thành phố Bến Tre, ngày 26 tháng 02 năm 2021